

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА

ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДРУГА ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ,
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА
КУЛЬТУРНІ ВИМІРИ

21 травня 2021р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 31. 05. 2021 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Добровольська Г. Д. – студент 3-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гладка В. В. – студентка 2-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

УДК 321(477)(063)

С 91

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку: політико-правові, соціально-економічні та культурні виміри : матеріали другої Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 21 травня 2021 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2021. 145 с.

УДК 321(477)(063)

10. Політична економія / за редакцією Г. І. Башнянин. Київ : Ніка-Центр Ельга, 2000. 516 с.

11. Політична економія : навч. посібник / за ред. М. А. Сіроштан. Харків : ХДЕУ, 1998. 344 с.

12. Політична економія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Ю. В. Ніколенка. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 632 с.

13. Політична економія: підручник / за науковою ред. доктора економ, наук, проф. В. Г. Федоренка. Київ : Алерта, 2008. 487 с.

Жестікова Мар'яна

студентка 3 курсу

спеціальність «Політологія»

Університет Ушинського

Ростецька Світлана, к. політ.н.,

доц., доцент кафедри політичних наук і права

Університету Ушинського

м. Одеса, Україна

НОВИННА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Свобода слова та інформації є одним з основоположних принципів демократичного суспільства. В умовах демократії громадяни і громадянське суспільство мають можливість отримувати інформацію з різноманітних джерел і реагувати на неї. Доступ до альтернативних джерел інформації є одним з найважливіших політичних інститутів представницької демократії. За Робертом Далем, такими джерелами «можуть слугувати інші громадяни, експерти, газети, журнали, книги, телекомунікації та ін.» Відомий теоретик демократії пише про те, що компетентними в суспільних проблемах громадяни можуть стати, якщо отримають можливість висловлювати свої погляди, брати участь в дискусіях, «впізнавати і оскаржувати думки

експертів ...» та ін. [1, с. 85]. Без сумніву, інформація стає найвагомішим ресурсом, іноді навіть більш дорогим, ніж гроші [2, с. 64].

Проблема новинної дезінформації дуже актуальна в українському суспільстві. За даними дослідження Київського міжнародного інституту соціології понад 50 відсотків українців не перевіряють правдивість новин. При цьому основним джерелом новин для них є телебачення [3].

Новинна дезінформація є джерелом занепокоєння для української влади. Так, Павло Клімкін, в минулому, Міністр закордонних справ України, якому дуже сподобалася ідея французького президента, пропонує прийняти закон для захисту українського інформаційного простору від дезінформації і пропаганди [4].

Беручи участь в процесі формування свідомості людей, ЗМІ використовують як прямі, так і непрямі форми впливу. Це можуть бути, наприклад, публікація результатів соціологічних досліджень з певними коментарями, запрошення політичних експертів, які займають певні позиції і ін.

Важливу роль ЗМІ виконують в процесі політичної соціалізації. Для великої кількості глядачів ЗМІ є, мало не єдиним джерелом політичної інформації. Зіставляючи політичну інформацію, що надходить з різних ЗМІ, і обговорюючи її з іншими людьми, людина набуває політичні знання. Так формується його власна позиція щодо політичних процесів, що відбуваються в країні і за кордоном.

Однак експерти вказують на подальше підвищення рівня недовіри до ЗМІ. Сутність функції інформування в тому, що ЗМІ повинні інформувати глядачів, читачів і слухачів про політичне життя суспільства, про політичні події і т.д. з тим, що далі людина сама сприймає і інтерпретує отриману інформацію. Однак сучасні ЗМІ не обмежуються тільки інформуванням. Вони коментують, оцінюють, пояснюють таким чином, щоб отримати потрібний для себе результат. Таким чином, інформування перетворюється в пропаганду. Крім того, багато ЗМІ продовжують користуватися так званими «темниками», друкуючи замовні матеріали.

Недовіра традиційним засобам масової інформації та комунікації призвело до того, що люди все частіше шукають інформацію в соціальних мережах. Добре це чи погано? З одного боку, позитивним є те, що звертаючись до альтернативних джерел інформації, порівнюючи інформацію з різних джерел, громадянин починає порівнювати, аналізувати і мислити. Однак, на думку політолога Петра Олещука, все не так добре, як здається на перший погляд. Він вважає, що через соціальні мережі простіше маніпулювати думкою користувачів: «Людьми тепер легше маніпулювати, створювати фейкові новини і направляти громадський гнів куди потрібно» [3]. Ліана Новикова, науковий керівник КМІС, відзначає різке падіння довіри громадян до ЗМІ. Якщо в 2012-му році ЗМІ не довіряли 28,3%, то вже через чотири роки, в 2016 році цей показник досяг 45%. [3]. Проаналізувавши фактори, що вплинули на зниження рівня довіри до ЗМІ, експерти прийшли до висновків, що основними з них стали АТО і конфлікти між власниками ЗМІ.

Одна з головних претензій, що пред'являються до сучасних ЗМІ, це поширення неправдивої інформації, або як її зараз називають «фейкова» (слово Fake в перекладі з англійської - «підроблений, фальшивий»).

На жаль, вірна думка про те, що «фейкові» новини створюють люди, які переслідують певні інтереси. Часто за цим стоїть велика політика [64]. Ф. Уебстер розповідає про аналітиків, які вважають, що інформація, яку отримує у великій кількості широка публіка, «створюється швидше за все для того, щоб відвернути, розважити, щоб приховати справжній стан речей або навіть просто обдурити ... значна її частина - це дезінформація, яка формується ... в інтересах певних груп (політичних сил і сил, що борються за економічний вплив) і з певними корисливими цілями...» [5, с.218].

Українські експерти з медіаграмотності справедливо вказують на те, що проблема «фейків» - це проблема, яка особливо яскраво проявилася з появою Інтернету, актуальна сьогодні у всіх країнах. Як з нею боротися, кожна країна вирішує по-своєму. На думку експертів, щоб навчитися розрізняти правду від неправди,

потрібно слідувати декільком рекомендаціям. По-перше, не читати новини, як це роблять багато, заголовками. Так, це начебто зручно, проте людина може стати об'єктом маніпуляції. Адже назва не завжди відображає зміст статті. По-друге, не піддаватися емоціям, а зберігати критичність думки. По-третє, розрізняти загальні фрази, так звані зараз меми. По-четверте, не довіряти беззастережно інформації з анонімних джерел. Краще таку інформацію пошукати і звірити з іншими джерелами [6].

Отже, і ЗМІ, і незалежні центри політичної експертизи є структурами громадянського суспільства. Їх конструктивна взаємодія позитивно впливає на політичне життя українського суспільства. В першу чергу, ця взаємодія може виражатися у взаємній підтримці один одного. Наприклад, в ситуації, коли держава намагається впливати на незалежні засоби масової інформації, політичні експерти можуть їх підтримати своєю демократичною позицією. І навпаки, ЗМІ надають підтримку інституту політичної експертизи, даючи можливість політичним експертам висловлюватися з тих чи інших актуальних соціально-політичних проблем.

Література

1. Даль, Р. (2000). О демократии. Москва: Аспект Пресс, 208 с.
2. Рич, Э., Уивер, Кент Р. (2003). Пропагандисты и аналитики: «мозговые центры» и политизация экспертов. Pro et Contra. 8, 2, 64-88.
3. Більше 50 % українців не перевіряють правдивість новин. Available from <http://magnolia-tv.com/video-news/2018-03-28/105223-b-lshe-50-ukra-nts-v-ne-perev-ryayut-pravdiv-st-novin-v-deo?prov=ukrnet>
4. И нам не мешало бы бороться с фейковыми новостями – Клишкин. Available from <http://fakty.ua/254131-nam-ne-meshalo-by-borotsya-s-fejkovymi-novostyami-klimkin>
5. Уэбстер, Ф. (2004). Теории информационного общества. Москва: Аспект Пресс, 400 с.

6. Часто за фейковими новостями стоить большая политика»
– эксперт. Available from <https://www.radiosvoboda.org/a/29137149.html>

Івченко Любов,
студентка 4-го курсу спеціальності «Політологія»,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Дмитрашко Світлана, к. політ. н.,
ст. викл. кафедри політичних наук і права
Університету Ушинського
м. Одеса, Україна

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ВІДКРИТІ ДАНІ В SMART CITY

SMART CITY - це модель міста, яка включає нове покоління інформаційних технологій, такі як інтернет речей, хмарні обчислення, великі дані, інтеграція космічної та географічної інформації.

Подібна інформація потрібна для полегшення планування, удосконалення управління, надання адміністративних послуг громадам. Впровадження концепції допоможе налагодженню індустріалізації, інформатизації, урбанізації, сільському господарству, модернізації та стійкому розвитку громад.

Цифрова трансформація - процес впровадження інноваційних продуктів та сервісів у різні сфери діяльності громади для підвищення якості та зручності життя як людини, так і громади, швидкості та ефективності надання послуг, швидкості та ефективності прийняття рішень органами державної влади й місцевого самоврядування.

Відкриті дані - це будь-які відомості, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді (Закон України –Про інформацію», ст. 1) [1].

Публічна інформація (Закон України –Про доступ до публічної інформації», ст.1) [2] у формі відкритих даних, це публічна